

Ifølge liste.

Deres ref

Vår ref

Dato

24/1600-

12. november 2025

Energeia Seval Skog AS - klage på vedtak om konsesjon til Seval Skog solkraftverk i Gjøvik kommune

Bakgrunn

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) ga i vedtak 18. juni 2025 Energeia Seval Skog AS (ESAS) anleggskonsesjon til Seval Skog solkraftverk i Gjøvik kommune. Vedtaket ble påklaget i en felles klage fra Hans Andreas H. Lien og Even Solhaug.

NVE kunne ikke se at klagen ga grunnlag for å endre eller oppheve deres vedtak, og oversendte klagen til endelig behandling i Energidepartementet (ED) den 13. oktober 2025.

NVEs vedtak

NVE har gitt konsesjon til å bygge, eie og drive Seval Skog solkraftverk med inngjerding, nettstasjoner, transformatorer, batterianlegg og nødvendige høyspenningsanlegg, jf. energiloven § 3-1. Seval Skog solkraftverk er planlagt med installert effekt på inntil 46 MWp og en forventet årlig produksjon på 54 GWh. Planområdet utgjør omtrent 723 dekar. Området skal i tillegg til energiproduksjon brukes til landbruksformål.

Etter NVEs vurdering kan Seval Skog solkraftverk være et marginalt lønnsomt prosjekt. I vurderingene av fordelene ved tiltaket, har NVE lagt vekt på at solkraftverket vil gi økt kunnskap om bygging og drift av anlegg i denne størrelsen, samt om samdrift mellom landbruk og energiproduksjon under norske forhold.

Tiltaket har noen negative virkninger for miljø- og allmenne interesser, blant annet for friluftsliv og naturmangfold. Disse virkningene vurderer NVE samlet sett som moderate. For å redusere de negative virkningene, har NVE satt en rekke krav til bygging og drift av solkraftverket. Blant annet skal vegetasjonssoner langs planområdets yttergrenser bevares, myr og vassdrag skal ivaretas med kantvegetasjon og det skal gjøres tiltak for å øke stedegent naturmangfold i planområdet. Fordelene ved å bygge solkraftverket er etter NVEs vurdering, større enn ulempene. Gjøvik kommune er positiv til tiltaket.

NVE har mottatt én klage på vedtaket, fra Even Solhaug og Hans Andreas H. Lien. Klagen er gitt innen klagefristen og NVE har vurdert at klagerne har rettslig klageinteresse.

Departementets merknader

Energidepartementet skal i klagesaksbehandlingen vurdere de anførslene som fremsettes i klagen og har kompetanse til å prøve alle sider av saken, jf. forvaltningsloven § 34 annet ledd.

Klagerne stiller spørsmål ved beiterettighetene i tiltaksområdet, samt om saken er behandlet etter riktig lovverk. Anførslene er i det følgende behandlet tematisk.

Beiterettigheter

Klagerne anfører at beiteretten for landbrukseiendommene Seval, Markhus (Sevalstuen) og Barlund ikke er avklart i forkant av saksbehandlingen og at rettighetene til eiendommene ikke er hensyntatt. Det omsøkte tiltaksområdet er planlagt til både energiproduksjon og landbruk i form av beite og/eller fôrproduksjon. Klagerne mener Gjøvik kommune ikke har beiterett i området, og viser til at det er Skylddelingsforretningen fra 1931 som beskriver hvem som har rettigheter i det omsøkte området. Videre hevder klagerne at konsesjonæren forsøker å begrense beiteretten til å kun gjelde småfe, samt at inngjerdingen av solkraftverket vil hindre klagernes felles beitegang til området.

ESAS skriver at forholdene til eksisterende beiterettigheter i planområdet har vært vurdert en rekke ganger i løpet av saksbehandlingen av både konsesjon og omdisponering, nydyrking og fradeling, og at klagerne har vært godt kjent med dette. Videre skriver konsesjonæren at klagerne har rett til å ha et svært begrenset antall beitedyr på den berørte eiendommen. Det er ifølge ESAS ikke kjent at eiendommene har vært brukt til utmarksbeite etter 1931, noe som tilsier at hensynet til ulemper for beitevirksomhet må tillegges svært begrenset vekt i den samlede vurderingen.

NVE fremhever at et konsesjonsvedtak er en offentlig tillatelse etter energiloven til å bygge, eie og drive solkraftanlegg som omsøkt. Vedtaket gjør ikke inngrep i de privatrettslige rettighetene til grunnen, og innebærer ingen avgjørelse rundt hvem som har rettigheter til grunnen. Dette er ifølge NVE et spørsmål som må løses mellom partene. Dersom partene ikke kommer til enighet, har direktoratet lagt til grunn at jordskifteretten avklarer beiterettighetene i området. NVE har i konsesjonsvurderingen lagt vekt på at omkringliggende gårdsbruk ble tilbudt innmarksbeite etter nydyrking, og at nevnte beiterettigheter gir grunnlag til henholdsvis 0 og 3 ammekyr på utmarksbeite ved «godt beite».

Energidepartementet understreker at det påklagede vedtaket omhandler anleggskonsesjon til Seval Skog solkraftverk. En anleggskonsesjon etter energiloven er en offentlig tillatelse som kan gis dersom et omsøkt tiltak er samfunnsmessig rasjonelt, det vil si at fordelene av tiltaket er vurdert som større enn ulempene tiltaket vil medføre. Beiteretten er i

konsesjonsbehandlingen av Seval Skog solkraftverk vurdert som én faktor i en omfattende skjønnsvurdering hvor også faktorer som støy og friluftsliv er vurdert. Beiteretten i området omfatter svært få ammekyr. I tillegg har ESAS tilbudt omkringliggende gårder adgang til tilsvarende beitegrunnlag på innmarksbeite på det nydyrkede arealet. ED mener derfor at de negative konsekvensene for landbruket ikke innebærer en stor nok ulempe til å avslå konsesjonssøknaden. Dette setter ikke føringer for hvem som har beiterettigheter på eiendommen. Departementet viser til at beiterett er en privatrettslig rettighet som må avklares mellom partene.

Departementet slutter seg til NVEs vurdering om å verken vektlegge beiterettigheter positive eller negative virkninger i konsesjonsbehandlingen av Seval Skog solkraftverk.

Saksbehandlingen

Klagerne ønsker at departementet skal gi en vurdering av om saken er blitt behandlet etter riktig lovverk. Klagerne mener at arealet ikke ville blitt godkjent som et nytt næringsareal i kommuneplanen da det er planlagt i et LNFR-område, og at unntaket i energiloven er brukt på en utilsiktet måte for å få det omsøkte tiltaket godkjent.

ESAS skriver at det er nødvendig med anleggskonsesjon etter energiloven § 3-1 og energilovforskriften § 3-1 for å få lov til å bygge, eie og drive denne typen elektriske anlegg i Norge. Vedtaket som er påklaget gjelder kun anleggskonsesjon for solkraftverket i medhold av denne loven. Konsesjonæren understreker at prosjektet allerede har fått tillatelse av Statsforvalteren i Innlandet til å omdisponere og nydyrke arealene i tiltaksområdet, og at kommunen har stilt seg positiv til samdrift mellom solkraftverk og jordbruk på LNFR-området.

NVE mener at solkraftverket er behandlet etter riktig lovverk, uten at energilovens bestemmelser er brukt på en utilsiktet måte. NVE skriver at konsesjonær må avklare med kommunen før solkraftverket kan bygges, da tiltaket ikke kan bygges i strid med gjeldende kommunale planer.

Departementet viser til energilovens formålsparagraf som slår fast at energiloven skal sikre at produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi foregår på en samfunnsmessig rasjonell måte. Videre fastslår enl. § 3-1 at anlegg for produksjon, omforming, overføring og fordeling av elektrisk energi ikke kan bygges, eies eller drives uten konsesjon. Solkraftverk på land er ifølge energilovforskriften § 3-1 konsesjonspliktige dersom den installerte effekten i anlegget er over 10 MW. Seval Skog solkraftverk er omsøkt med en installert effekt på 46 MWp, og faller derfor innenfor konsesjonspliktige solkraftanlegg etter energiloven § 3-1, jf. energilovforskriften § 3-1.

Departementet viser for øvrig til at konsesjon etter energiloven ikke innebærer at prosjektet er planavklart. Forholdet til gjeldende planer for det aktuelle området, og om det er behov for planavklaringer, er et forhold mellom tiltakshaver og kommunen som planmyndighet.

Samlet vurdering

ED slutter seg til NVEs samlede vurdering av at fordelene av tiltaket er større enn ulempene.

Departementet kan ikke se at det i klagen for øvrig fremkommer noe som gir grunnlag for å omgjøre vedtaket. NVEs vedtak om konsesjon til Seval Skog solkraftverk stadfestes derfor.

Konklusjon

Klagen tas ikke til følge. Energidepartementet opprettholder NVEs vedtak av 18. juni 2025 om å gi anleggskonsesjon for Seval Skog solkraftverk i Gjøvik kommune.

Departementets vedtak er endelig. Det er ikke klagerett på klageinstansens vedtak, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd første punktum.

Med hilsen

Tollef Taksdal (e.f.)
avdelingsdirektør

Astrid Seland
førstekonsulent

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Mottakerliste

Even Solhaug
Hans Andreas H. Lien
Energeia Seval skog AS v/Energeia AS

Kopi:

Norges vassdrags- og energidirektorat
Gjøvik kommune